РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2023/1890 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 10 май 2023 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейския институт за иновации и технологии (EIT) за финансовата 2021 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейския институт за иновации и технологии (EIT) за финансовата 2021 година,

— като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0130/2023),

А. като има предвид, че според отчета за приходите и разходите [1] на Европейския институт за иновации и технологии (EIT) („Института“) неговият окончателен бюджет за финансовата 2021 година възлиза на 360 913 825,71 EUR, което представлява намаление с 42,26 % спрямо 2020 г.;

Б. като има предвид, че управителният съвет е отпуснал 357 511 198 EUR (96 %) на осемте общности на знание и иновации (ОЗИ) на Института за изпълнението на техните бизнес планове за 2021 г.;

В. като има предвид, че бюджетът за финансовата 2021 година е намалял поради значително по-ниския размер на безвъзмездната финансова помощ, одобрена и отпусната за ОЗИ през 2021 г. поради прехода между предходния и настоящия период на многогодишната финансова рамка;

Г. като има предвид, че Сметната палата („Палатата“), в своя доклад относно годишните отчети на Института за финансовата 2021 година („доклада на Палатата“), заявява, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Института са надеждни и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва, че усилията за контрол на бюджета през финансовата 2021 година са довели до степен на изпълнение на бюджетните кредити за поети задължения за текущата година от 97,91 %, което представлява намаление с 1,94 % спрямо 2020 г.; отбелязва освен това, че степента на изпълнение на бюджетните кредити за плащания за текущата година е 99,47 %, което представлява увеличение с 0,34 % спрямо 2020 г.;

2. отбелязва приемането на стратегическата иновационна програма (СИП) на Института за периода 2021—2027 г., която означава увеличение на бюджета на Института от почти 3 милиарда евро за седемгодишния период и разширен мандат;

3. отбелязва, по отношение на последващата забележка във връзка с възстановяването на пътни и дневни разноски в размер на 1 200 EUR, направени от временно нает служител на Института, че като корективна мярка през 2022 г. Институтът е стартирал нова тръжна процедура за възлагане на временни услуги, която покрива разходите за командировки на временните служители и свързаните с пътуванията аспекти с цел смекчаване на потенциалните рискове;

[1] ОВ C 141, 29.3.2022 г., стр. 161.

Резултати от дейността

4. отбелязва, че Институтът използва система от ключови показатели за ефективност (КПЕ), свързани с ОЗИ на Института; отбелязва, че както и през предходните години, ОЗИ не са усвоили пълния размер на предоставената от Института безвъзмездна финансова помощ;

5. отбелязва, че Институтът е изпълнил до голяма степен работната си програма през 2021 г., въпреки че са възникнали някои закъснения поради късното приемане на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета ([2]) и Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета ([3]); отбелязва, че някои приоритети са били отложени за 2022 г., а именно стратегията за мониторинг и преходът към eGrants, поради недостига на човешки ресурси в Института; отбелязва сред основните постижения на Института през 2021 г. лансирането на неговата „Инициатива за ВУЗ: изграждане на иновационен капацитет за висше образование“, което представлява ключова цел на СИП за периода 2021—2027 г.; оценява факта, че средният срок за отпускане на безвъзмездни средства се е подобрил от 187 дни на 117 дни;

6. приветства развитието на полезни взаимодействия и практики за сътрудничество с други институции и органи; отбелязва в този контекст постигнатия през 2021 г. напредък в изпълнението на меморандума за разбирателство на Института с Европейския съвет по иновациите (ЕСИ), със съвместни проекти относно присъединяването на стартиращите предприятия на ОЗИ към програмата за ускоряване на ЕСИ или насърчаването на програмата за предприемачество на жените; отбелязва сътрудничеството на Института с Агенцията на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането в области като комисиите за набиране на персонал или осигуряването на подкрепа в областта на информационните технологии (ИТ); освен това отбелязва плодотворното сътрудничество на Института със Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост за насърчаване на иновациите сред европейските предприятия и малките и средните предприятия, като през 2021 г. над 700 души са участвали в 35 дейности;

Политика относно персонала

7. отбелязва, че към 31 декември 2021 г. щатното разписание е било изпълнено на 93 %, като са били назначени 42 срочно наети служители от общо 45 длъжности за тази категория служители, разрешени съгласно бюджета на Съюза (същия брой разрешени длъжности както през 2020 г.); отбелязва, че освен това през 2021 г. за Института са работили 21 договорно наети служители, 15 временни служители и един командирован национален експерт;

8. изразява съжаление относно липсата на баланс между половете сред средните и висшите ръководни длъжности в Института, а именно това, че пет от общо шест длъжности са заети от мъже (83 %); отбелязва баланса между половете в управителния съвет на Института, където 9 от общо 15 членове са мъже (60 %), и сред персонала на Института като цяло, където 35 от общо 63 служители са жени (56 %); отбелязва ангажимента на Института да изпълни плана си за действие относно равенството между половете, като през 2021 г. са организирани редица дейности, като например обхващащата различни ОЗИ програма, посветена на предприемачеството и лидерството на жените, и специалния проект „Girls Go Circular“ за увеличаване на участието на жените в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката; призовава Института да предприеме възможно най-скоро конкретни мерки за подобряване на баланса между половете на всички йерархични нива и да докладва за това на органа по освобождаване от отговорност;

9. отбелязва, че един бивш член на Комисията и един бивш член на Европейския парламент получават средства от бюджета на Института като членове на управителния съвет на Института;

10. отбелязва текучеството на персонала на Института, което достига 6,3 % през 2021 г.; отбелязва трудностите на Института при привличането и задържането на висококвалифицирани специалисти поради ниския коефициент на заплащане за Унгария; приветства мерките за стимулиране и социалните инициативи на Института за предотвратяване на високото текучество на персонала;

([2]) Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021 — 2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11).

([3]) Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1).

11. отбелязва значителното увеличение на работното натоварване на Института през 2021 г., както и новите задачи, свързани с разширения мандат на Института по програма „Хоризонт Европа“; отбелязва обаче, че разширеният мандат и задачи не са придружени от нови човешки ресурси, което води до критична ситуация с недостиг на персонал, която излага на риск изпълнението на многогодишната работна програма на Института, както и получаването на увереност относно управляваните фондове; отбелязва, че вследствие на това административните разходи на Института са много ниски в размер на 2 % от общия му бюджет спрямо средно 4,6 % за „Хоризонт 2020“; отбелязва в този контекст риска от неизпълнение на всички основни елементи на годишната работна програма на Института; отбелязва, че недостигът на персонал в Института и свързаните с това рискове са били разгледани от управителния съвет на Института, който в края на 2021 г. е одобрил реорганизацията на управлението на наличните ресурси, като през 2022 г. е трябвало да се извърши преразглеждане на структурата и организационната схема на Института; подчертава, че след като първото му искане за допълнителни длъжности за 2021 и 2022 г. е било отхвърлено, Институтът отново е внесъл искане за 10 допълнителни длъжности през 2022 г.; признава, че е необходимо ресурсите на Института да бъдат приведени в съответствие с очакванията във връзка с новия мандат; припомня, че неизпълнението на изискванията по отношение на персонала увеличава риска от грешки и нередности и по този начин също така причинява потенциални вреди на доброто финансово управление на бюджета на Съюза;

12. припомня, че е важно да се разработи дългосрочна политика в областта на човешките ресурси за осигуряване на равновесие между професионалния и личния живот, професионално ориентиране през целия живот и предлагане на специфични възможности за обучение за професионално развитие, постигане на баланс между половете на всички професионални равнища, дистанционна работа, правото на откъсване от работната среда, подобряване на географския баланс с цел обезпечаване на подходящо представителство на всички държави членки и наемането и интегрирането на лица с увреждания, както и осигуряване на тяхното равно третиране и широко популяризиране на техните възможности;

Обществени поръчки

13. отбелязва, че през 2021 г. Институтът е приключил 87 % от процедурите за възлагане на обществени поръчки в съответствие с плана си, като по този начин е надхвърлил целта за приключване на 85 % от процедурите за възлагане на обществени поръчки през 2021 г.; отбелязва, че Институтът е докладвал, че всички негови приоритетни процедури са били приключени, с изключение на новия рамков договор за комуникационни услуги и управление на събития;

14. отбелязва въз основа на доклада на Палатата, че при две от одитираните плащания Институтът е разрешил съответните бюджетни кредити за поемане на задължения едва след подписването на договора; отбелязва констатацията на Палатата, че това е в нарушение на член 73, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2019/715 на Комисията ([4]); отбелязва въз основа на отговора на Института, че от 2023 г. ще се използва стандартният ИТ инструмент на Комисията за управление на безвъзмездни средства по програма „Хоризонт Европа“, като в системата са вградени подходящи механизми за вътрешен контрол, предотвратяващи подобни грешки; отбелязва освен това ангажимента на Института да актуализира стандартната си оперативна процедура за финансовите потоци, за да отрази необходимите промени; призовава Института да докладва на органа по освобождаване от отговорност относно напредъка по този въпрос;

Предотвратяване и управление на конфликтите на интереси и прозрачност

15. отбелязва съществуващите мерки и продължаващите усилия на Института за осигуряване на прозрачност, предотвратяване и управление на конфликтите на интереси, както и за гарантиране на защита за лицата, подаващи сигнали за нередности; отбелязва, че Институтът е публикувал на своя уебсайт декларациите за интереси и автобиографиите на членовете на управителния съвет и на ръководния екип;

16. отбелязва ангажимента на Института да актуализира и подобри политиката си за предотвратяване и управление на конфликтите на интереси; отбелязва, че управителният съвет на Института е поискал от Комисията предварително съгласие за приемане на решение относно предотвратяването и управлението на конфликтите на интереси и процесите на вземане на решения с цел избягване на конфликти на интереси на служителите на Института, което ще допълни действащите понастоящем правила на Института; приветства въвеждането от Института на допълнителни мерки, като например стандартизирани образци за конфликтите на интереси и консултативен комитет по въпросите на конфликтите на интереси; отбелязва, че са установени случаи на конфликти на интереси в контекста на процедурата по прекласифициране и процедурите за подбор, които са разгледани чрез съществуващите мерки за смекчаване;

([4]) Делегиран регламент (ЕС) 2019/715 на Комисията от 18 декември 2018 г. относно рамковия финансов регламент за органите, създадени по силата на ДФЕС и Договора за Евратом и посочени в член 70 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 122, 10.5.2019 г., стр. 1).

17. приветства факта, че Институтът е една от деветте агенции, които са въвели свои собствени вътрешни правила, уреждащи дейностите на членовете на техните управителни съвети, които надхвърлят минималните правни изисквания за потенциалните ситуации на кадрова въртележка между държавния и частния сектор; отбелязва по-специално, че съгласно кодекса за добро поведение на Института членовете на управителните съвети не могат да заемат платени или неплатени длъжности в предприятия, научноизследователски центрове или университети, участващи в ОЗИ на Института или получаващи безвъзмездна финансова помощ от Института, в продължение на две години след напускане на длъжността си; отбелязва освен това, че Институтът е изготвил политика относно достъпа до поверителна информация за напускащите служители и насоки относно ограниченията и забраните след прекратяване на трудовото правоотношение; призовава Института да информира редовно органа по освобождаване от отговорност относно изпълнението на политиката;

18. настоява, че е необходимо да се въведат по-систематични правила относно прозрачността, несъвместимостта, конфликтите на интереси, незаконното лобиране и кадровата въртележка между държавния и частния сектор; призовава Института да укрепи своите механизми за вътрешен контрол, включително да създаде вътрешен механизъм за борба с корупцията;

Вътрешен контрол

19. отбелязва, че според доклада на структурата за вътрешен одит (IAC) на Института от 87-те препоръки, попадащи в обхвата на последващия одит, 29 неизпълнени препоръки са били приключени, статутът на 25 неизпълнени препоръки е бил понижен и статутът на нито една неизпълнена препоръка не е бил повишен; отбелязва, че вследствие на това към 31 декември 2021 г. не са останали нерешени критични проблеми;

20. отбелязва, че в контекста на преразглеждането на организационната си структура Институтът е започнал прехода на функцията на структурата за вътрешен одит към функция за наблюдение и надзор на ОЗИ през 2021 г.;

21. отбелязва преразгледаната стратегия на Института за борба с измамите за периода 2021—2023 г.; отбелязва, че от определените за 2021 г. 14 цели за борба с измамите девет са изцяло постигнати, четири са частично постигнати, а една е отложена;

22. отбелязва, че през 2021 г. Службата за вътрешен одит (IAS) на Комисията е извършила и приключила одит на управлението на човешките ресурси; отбелязва, че по този повод са отправени три важни препоръки; отбелязва по отношение на последващите действия във връзка с предишни одити на IAS, че през 2021 г. за Института не е имало неизпълнени критични или много важни препоръки на IAS, а някои важни препоръки са били забавени и все още не са изпълнени;

23. отбелязва заключенията от самооценката на Института за вътрешния контрол, че неговата система за вътрешен контрол като цяло е ефективна и ефикасна, като са необходими някои допълнителни подобрения по отношение на принцип 12;

24. припомня, че е важно системите за управление и контрол да се укрепят, за да се осигури правилното функциониране на Института; силно настоява върху изискването за прилагане на ефективни системи за управление и контрол с цел избягване на потенциални случаи на конфликти на интереси, липсващи предварителни и последващи проверки, неподходящо управление на бюджетните и правните задължения и недокладване на проблемите в регистъра на изключенията;

Цифровизация и екологичен преход

25. отбелязва предприетите от Института мерки за подобряване на неговата онлайн сигурност и цифровизация; отбелязва, че от 2021 г. Институтът е въвел всички услуги за мониторинг от екипа за незабавно реагиране при компютърни инциденти за институциите, органите и агенциите на ЕС; отбелязва, че Институтът е извършил одити на киберсигурността през 2021 г. и е изпълнил всички отправени препоръки; отбелязва, че през 2021 г. не са докладвани инциденти в областта на киберсигурността; отбелязва, че в контекста на постепенното въвеждане на SYSPER (информационната система за управление на човешките ресурси на Европейската комисия) през 2021 г. Институтът е приел допълнителни модули за управлението на човешките ресурси;

26. признава водещата роля на ОЗИ „Климат“ на Института за ефективното управление на околната среда в рамките на Съюза; приветства продължаващите усилия на Института за намаляване на пътуванията и емисиите на CO_2; отбелязва, че през 2021 г. е бил създаден комитет по устойчивост, който да определи допълнителни действия с цел дейностите на Института да станат въглеродно неутрални;

27. припомня, че е важно да се увеличи цифровизацията на Института от гледна точка на вътрешното функциониране и управление, а също така и с цел ускоряване на цифровизацията на процедурите; подчертава необходимостта Институтът да продължи да бъде проактивен в това отношение, за да се избегне цифрово разделение между агенциите на Съюза; обръща внимание обаче на необходимостта да се вземат всички необходими мерки за сигурност, за да се избегне всякакъв риск за онлайн сигурността на обработваната информация;

28. насърчава Института да работи в тясно сътрудничество с ENISA (Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност); предлага да се организират редовно актуализирани програми за обучение относно киберсигурността за всички служители на Института; призовава Института да разработи по-бързо своята политика в областта на киберсигурността, да я представи до 31 декември 2023 г. и да докладва за това на органа по освобождаване от отговорност;

Непрекъснатост на дейността по време на кризата, свързана с COVID-19

29. признава предизвикателствата, пред които е бил изправен Институтът при управлението на непрекъснатостта на дейността по време на прехода към „Хоризонт Европа“ поради несвоевременното приемане на преразгледаната правна рамка на Института; отбелязва мерките за смекчаване, одобрени от Института през 2021 г. с цел да се вземат предвид изискванията на правната рамка на „Хоризонт Европа“ въпреки посочените закъснения, като например заседанията на работната група за опростяване и пътната карта за прехода за 2021 г.; приветства факта, че тези усилия са позволили на Института да осъществи успешно прехода към „Хоризонт Европа“, същевременно свеждайки до минимум оперативните смущения;

30. отбелязва текущите действия на Института за гарантиране на непрекъснатост на дейността в контекста на пандемията от COVID-19, като например внедряването на Microsoft Teams за комуникация и сътрудничество, както и провеждането на проучвания с цел събиране на обратна информация от персонала по ключови теми; насърчава Института да приложи на практика поуките, извлечени по отношение на дистанционните и хибридните методи на работа, с цел да организира по-добре заседанията и проявите, които в бъдеще биха могли да се провеждат по-ефективно дистанционно, а не присъствено; припомня, че Институтът е постигнал благоприятни резултати по отношение на участието в хибридни прояви;

Други коментари

31. отбелязва, че новата СИП за периода 2021—2027 г. призовава за засилен диалог с държавите членки чрез засилено сътрудничество, комуникация и видимост; отбелязва предприетите от Института последващи мерки за засилване на комуникацията и осведомеността в рамките на неговата общност; отбелязва по-конкретно, че Институтът е създал мрежа от 89 национални звена за контакт, представляващи 57 държави, в т.ч. държавите членки, асоциираните към програмата „Хоризонт“ държави и други трети държави; освен това отбелязва развитието на центъра за знания на Института като публично хранилище за работни документи и доклади в областта на политиките;

32. призовава Института да продължи да развива своите полезни взаимодействия (например в областта на човешките ресурси, управлението на сгради, информационните услуги и сигурността) и да засили своето сътрудничество, своя обмен на добри практики и обсъждането на области от взаимен интерес с други агенции на Съюза с цел повишаване на ефективността;

33. по отношение на други забележки, придружаващи решението за освобождаване от отговорност, които имат хоризонтален характер, препраща към своята резолюция от 10 май 2023 г. ([5]) относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.

([5]) Приети текстове, P9_TA(2023)0190.